

Bohoslužby v Javorníku 11.března 2018

J 3,14-21

Milé sestry, milí bratři, občas si s dětmi uděláme výlet ze Zábřeha do Svěbohova. Jdeme takovou lesní cestou, pak mezi poli. Je to krásná vycházka. Občas se můžeme pokochat pěkným výhledem, občas krásným klidem mezi poli. I když musíme vydat nějakou energii na chození, člověk si krásně odpočine. Ne nadarmo je i lidský život přirovnán právě cestě. Míří odněkud někam, je v něm spousta krásy. Jenže cesta není jen vycházka lesem. Cesta je třeba také dálnice. Všimli jste si, že je to svým způsobem takový svůj svět? Předně má své dané tempo, nejde se tudy jen tak šourat, zastavit, kde člověka napadne a kochat se. Ostatně často to ani nejde, protože tento svět je oddělený. Krásu kolem je možné vnímat jen tak okrajově, často se zakrývá nějakou stěnou. Aniž bychom si to nějak moc uvědomili, život se nám stává právě spíše tou dálnicí než pěšinkou v lese. To znamená, že jsme v určitém vleku tempa kolem nás. I když se zdá být cesta pohodová, tak tato pohodovost má svou daň v jisté vnitřní nesvobodě. Problém nastává, když člověk chce tento svět opustit. Ono to není tak jednoduché. Občas se sice naskytne nějaká možnost, ale člověk neví, kam ho zavede, kam se dostane, neví, jestli nezabloudí a neztratí se. Dálnice je svým způsobem jistota. Proto člověk skousne i tu náročnost, která ho dost vyčerpává. Na tento obraz života před nějakým časem reagovala iniciativa s názvem Exit 316. Symbolicky ukazovala, že východiskem, jak tuto dálnici života bezpečně opustit, je slovo z Janova evangelia, které jsme dnes četli – Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného syna, aby žádný, kdo v něj věří, nezahynul, ale měl život věčný.

Souvislost, v níž tato slova zaznívají, odkazuje ke dvěma událostem v životě Božího lidu. První událost se odehrála na poušti. Boží lid zhřešil. Nebylo to prvně, nebylo to ani naposledy. Zkrátka se odehrál jeden z těch zápasů mezi Hospodinem a jeho lidem. Na nevěru lidu Hospodin reagoval posláním hadů, kteří smrtelně uštkli spoustu lidí. Jedinou záchranou byl pohled na bronzového hada pověšeného na žerdi. Na hřích lidu tak Hospodin reagoval jednoduchým způsobem. Stačila víra, protože právě nedostatek důvěry byl základem všeho toho reptání Izraelitů. Zmíněním události s bronzovým hadem připomíná Ježíš základní situaci lidu. Je stále nespokojen a ve vzpouře proti Bohu. Je ve vleku hříchu, ze kterého je možná jen jedna cesta – důvěra Hospodinu. Hřích se nedá porazit bez víry, nedá se porazit rozumovým zdůvodněním jeho fungování, nedá se to ani jeho dobrým poznáním. Cesta vede jen tím, že člověk spolehne na Boží lásku a bude důvěřovat cestě, která není tak pohodlná jako dálnice.

Druhá událost se vlastně v tu chvíli ještě neodehrála, byla jen Božím plánem. I při ní šlo o vyvýšení na jakýsi stožár a víru. Ježíš mluví o svém kříži, který se stává odpovědí Boží milosti na lidský hřích, stává se výzvou k důvěře.

Ježíšův kříž je znamením Boží lásky. Ukazuje, že se není třeba bát opustit zajetou dálnici. Je to znamení, které ukazuje člověku cestu. Bůh neposlal svého Syna, aby svět soudil, ale zachránil. To je osvobodivé zjištění, které ční nad vším ostatním, co je z lidské strany třeba. Podobně jako u toho hada na poušti je to například uvědomění si, že není vše zcela v pořádku, že člověk opravdu zhřešil a hledá u Boha milost. Proto zde také zaznívá docela zajímavá souvislost víry a soudu. Kdo věří, nebude souzen, kdo nevěří, je již souzen. Je to velice zajímavý obrat, protože otázku soudu nad nevěrou neklade do budoucna, ale ten soud činí přítomným. Odsouzení se tak nedá pojmout jako závěrečný účet lidského života, ale jako charakteristika jeho průběhu, jako již daný stav. Souvisí to s tím, že si člověk může vybrat. A při tom výběru ví, jaký důsledek jeho volba může mít. Nedá se mluvit o hříchu z neznalosti, nedá se ohánět tím, že nevěděl. Když se vrátím k tomu hříchu v poušti, Boží lid moc dobře věděl, jaké má jeho jednání důsledky. Již tolikrát se to prokázalo, že vzdor přináší jen smrt. Již tolikrát byl svědkem, že cesta života je v důvěře Bohu. U hada na poušti je to velice dobře patrné. Odmítnutí pohledu k Bohu, odmítnutí jeho pomocné ruky, se rovná smrti. Je to pohrdnutí možností opustit dálnici hříchu, i když ví, kam vede. Proto je zde mluveno o tom, že ten člověk je již souzen. Soud probíhá a přicházejí i jeho důsledky.

Jan si docela rád pomáhá symbolikou světla. A ta je důležitá i v případě soudu nad nevěrou. Soud je v tom, že přišlo světlo, ale lidé si více zamilovali tmu. Člověk často klopýtne, když nevidí na svou cestu. To je přirozené. A tak by se dalo mluvit o tom, že nemůže být potrestán, když neumí poznat, co je zlé. V temnotě totiž zlé není moc dobře vidět. Proto také mnoho lidí mlží, vytváří zraku těžko prostupný oblak, když chtějí něco nedobrého skrýt. Dobro totiž není třeba skrývat. Kolik informací na nás dnes vychrlí různé informační dálnice? Často v nich zaniká to podstatné. Nejlepší způsob, jak odvrátit pozornost, je tak často nikoliv mlčení, ale naopak přehlcní informacemi, že člověk neví, kde mu hlava stojí, neví, co si vlastně vybrat. A tak lehce přehlédne, kde je skutečný problém, kde se skrývá pravda. I ve vztahu k hříchu se dá takto postupovat. Jsou oblasti života, kde při troše šikovnosti lze zakrýt, že vlastně hřešíme. Stačí to hodně dobře okecat, vymluvit se ze své viny, množstvím slov ji přikrýt. Jenže to není cesta. Viny přikrývá Bůh svým milosrdenstvím. Nejdříve však na ně poukáže. Děje se tak právě proto, aby je člověk poznal a uvědomil si, co chce opustit, čeho se chce zříct, co je překážkou jeho vztahu k Bohu. Proto ta symbolika světla. V Božím světle se dobře ukazuje, co je hříchem. Hřích tím pádem není možné relativizovat ani omlouvat. Je prostě hříchem, ať si k tomu demokraticky člověk odhlasuje cokoli. Když tedy Ježíš mluví o odsouzení, týká se to jisté tvrdohlavosti člověka, který si stále chce prosadit svou, chce sám rozhodovat o tom co je dobré a co je zlé. Toho Boží milost prostě mívá. Ne proto, že by ho Bůh nechtěl spasit, ale protože nevidí potřebu, aby mu někdo pomáhal, aby ho někdo zachraňoval, protože nevidí ve svém životě hřích.

Dnešní text obsahuje jeden z nejkrásnějších veršů, který je často citován jako projev Boží lásky. Boží láska je opravdu veliká. A k tomu, aby do lidského života vstoupila stačí jen otevřít oči. Tato láska se totiž pojí právě s tím příchodem Ježíše jako světla, které ukazuje hřích i milost. To má samozřejmě své důsledky do lidského života. První je asi zřejmý. Je třeba tuto milost přijmout. Nebát se opustit hlavní proud a tak tohoto světa, nebát se z pohodlné dálnice sjet na trochu nejistou okresku. Až na ní člověk pozná, že udělal dobře. Proto je nejprve potřeba krok víry, že ona cedule, která k této cestě ukazuje, mluví pravdu. K tomu je důležité světlo. Je dobré, aby bylo jasně vidět, kam ta cesta vede. A to je právě druhý důsledek tohoto textu pro nás. Světlem je Ježíš. A Ježíš jedná skrze nás. Dal nám svého Ducha, abychom připomínali světu, že existuje cesta, kterou se může vydat a nemusí se strachovat, že ho někam zavede a zničí. Je to apel na naši věrnost a pravdivost. Apel na to, abychom neříkali, že sice je psáno v Písmu tak a tak, ale když se podíváme tak a tak, potom ještě uvážíme tohle a tamto, tak nám z toho vyleze něco zcela jiného. Je pravda, že mnoho věcí se dnes jeví úplně jinak než v době Ježíše či dokonce Mojžíše. Je pravda, že svět je jiný. Ale je tím pádem i jiné Boží slovo? Zkusme se zamyslet nad tím, zda přistoupení na hru obsáhlých výkladů a konstrukcí, není tak trochu mlhou, která chce zastříit, co Písmo skutečně říká? Položme si někdy otázku, zda problém není spíše v tom že ona ta pravda opravdu není nikterak složitá. Složitě je spíše se s ní vyrovnat. Proto nám někdy uniká ve snaze otupit její nepříjemný hrot, který se zabodává do našeho života.

Setkání Ježíše s Nikodémem, ke kterému patří náš dnešní text, ukazuje na Ježíšovu oběť na kříži a vede k zamyšlení, co tato oběť i pro nás znamená. Ježíš umírá za naše hříchy, přináší nám vysvobození. Co je třeba z naší strany? Vlastně nic, jen věřit. Věřit tomu, že máme v životě hřích, že Boží trest přichází oprávněně. A věřit, že zároveň s trestem přichází i vykoupení a milost. Ne, nemusíme pro své hříchy umírat, když si je uvědomíme a s důvěrou pohlédneme k Ježíšovu kříži. Cesta k vykoupení vede příchodem světla, ve kterém je patrné, že hřích nepřekryje množství slov, které z něj udělají spravedlnost. Přikryje ho jen Boží milost, která jej nazve pravým jménem, aby tak naše vykoupení nebyla jen jakási iluze plynoucí z toho, že hřích se ztrácí v temnotě a budí tak dojem, že není. Iluze, virtualita je vlastně cesta, která dnes docela frčí, člověk jí je táhnut, učí se plavat v jejím proudu. Boží dílo spásy ale není cesta iluzí. Je skutečností, ke které nám kříž dává příležitost tento proud opustit skrze exit – exitus – našeho já umírajícího spolu s Kristem za naše viny a vzkříšeného z Boží lásky.

Pane Ježíši, zveš nás na svou cestu vykoupení, která vede skrze milost pokání a odpuštění. Dej nám sílu důvěřovat této tvé cestě, abychom pro ni byli ochotni opustit svou pohodlnou dálnici.

Amen.

neděle 11.března 2018

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Středa, 13 Březen 2019 15:38 -

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }